

KIT – uutiskirje 3/2014

Projektin tutkimus

Projektissa on saatu alustavia tuloksia kehitysvammaisten ihmisten työtilanteesta, ja raportti tästä valmistuu ensi vuoden alkupuolella. Tutkimuksen mukaan alueelliset erot kehitysvammaisten henkilöiden työsuhteiseen palkkatyöhön työllistyneiden lukumääristä ovat suuria. Tähän voi vaikuttaa esimerkiksi mahdollisuus saada työhönvalmennuspalvelua paikkakunnilla. Tutkimuksesta käy ilmi, että kehitysvammaiset henkilöt ovat työllistyneet selkeästi paremmin yksityiselle kuin julkiselle sektorille. Tähän taas vaikuttaa osaltaan mutkattomampi byrokratia työllistämisen suhteen yksityisellä sektorilla.

Mielenkiintoista on, että vastaajien eli työvalmentajien mukaan runsas neljännes (28%) työkeskuksissa olevista ja lähes joka toinen (44%) avotyötoiminnassa olevista kehitysvammaisista henkilöistä voisi työllistyä työsuhteiseen palkkatyöhön. Tämä tarkoittaa, että valtakunnan tasolla arvioilta n. 3000 kehitysvammaisella henkilöllä olisi potentiaalia työllistyä palkkatyösuhteeseen. Tällä hetkellä arviolta n. 400 – 500 kehitysvammaista henkilöä on työsuhteisessa palkkatyössä Suomessa. Media on ollut hyvin kiinnostunut näistä tutkimustuloksista. Esimerkiksi Helsingin sanomat julkaisi aiheesta artikkelin. (liite 1).

Projektin toisessa tutkimusosuudessa kerätään kyselyllä tietoja työnantajilta, joilla on työsuhteessa tai avotyötoiminnassa kehitysvammaisia henkilöitä. Kyselyllä selvitetään mm. millaisia kokemuksia työnantajilla on kehitysvammaisista työntekijöistä ja heidän työllistämiseen tarjolla olevista tukimuodoista. Kyselytutkimuksen tuloksia raportoidaan keväällä 2015. Ensi vuonna käynnistyy myös kolmas tutkimusosuus, jossa tarkastellaan kehitysvammaisten henkilöiden työllistymispolkuja.

Vertaisryhmätoiminta

Anjalan ympäristön kehitysvammaisten ihmisten vertaisryhmä nimeltään Torpan tontut alkoi syksyllä ja jatkaa tapaamisiaan keväällä. Ryhmä on kokoontunut yhteen kaikkiaan neljä kertaa ja kolme tapaamista on vielä jäljellä. Osallistujat

ovat erittäin motivoituneita. Tunnelma tapaamisissa on ollut rennon humoristinen. Ajatuksia työstä ja työllistymisestä on jaettu runsaasti osallistujien kesken.

Työskentelyssä hyödynnetään yksilökeskeisen suunnittelun tehtäviä. Ryhmäläiset ovat mm. keränneet läheisiltään tietoa vahvuuksistaan ja taidoistaan. He ovat myös miettineet itseään kiinnostavia töitä ja työpaikkoja. Viime kerralla he alkoivat työstää sitä, mitä kunkin pitäisi tehdä, jotta heidän työhön liittyvä unelmansa toteutuisi. Tämän ”unelmapolun” rakentamisessa apuna on toiminut osallistujien itsensä valitsema tukihenkilö, joka osallistui viime kerran tapaamiseen.

Työ(hön)valmentajarengas

Työvalmentajarengas tapaamisten aiheena on tänä syksynä ollut pääasiassa työnhaku ja työnantajakontaktit. Nämä ovat näyttöön perustuvan työhönvalmennuksen kulmakiviä. Mukana kouluttamassa on kolmella kerralla ollut myös kuntoutussäätiön Jaakko Harkko.

Yhdessä on keskusteltu ”jalkautumisesta”, joka tarkoittaa henkilökohtaisia ja aktiivisia kontakteja työnantajiin. Vieraillemalla yrityksissä voi parhaiten tunnistaa piilotyöpaikkoja ja saada selville myös yritysten rekrytointikäytäntöjä. Yhdessä on pohdittu valmistelemaan vaiheen tärkeyttä työnhakijalle, jotta hänen vahvuutensa ja kiinnostuksen kohteensa selviävät. Samalla henkilön ja hänen läheistensäkin työllistymiseen liittyvät huolet kuullaan ja voidaan selvittää. Ryhmässä on pohdittu mahdollisia eteen tulevia yllätyksiä tai vaikeita asioita, joihin kehitysvammaisen henkilön työllistymisessä voi törmätä.

Ryhmäläiset ovat kertoneet tapaamisissa myös etenemisestään omien case – asiakkaidensa suhteen sekä pohtineet omaa oppimistaan. Lisäksi on keskusteltu siitä, että osallistujilla on organisaatiosta ja paikkakunnasta riippuen erilaiset lähtökohdat toteuttaa näyttöön perustuvaa työhönvalmennusta. Osallistujat ovat miettineet mm. sitä, mihin heidän työaikansa tällä hetkellä riittää ja miten työtettä voisi muuttaa. Näitä ajatuksia projektin työntekijät välittävät tuetun työllistymisen strategiaryhmien osallistujille.

Tuetun työllistymisen strategiaryhmät

Kolme tuetun työllistymisen strategiaryhmää käynnistyi syksyn aikana Kouvolassa, Haminassa ja Kotkassa. Tavoitteena on pohtia paikallisella tasolla sitä, miten tuettua työllistymistä voitaisiin edistää ja millaisia toimenpiteitä kuten esimerkiksi rakenteellisia tai muita pienempiä muutoksia tämä mahdollisesti vaatisi. Jatkamme samasta teemasta keväällä.

Ensimmäisessä tapaamisessa ryhmissä kuultiin KIT -projektin tutkimustuloksia, keskusteltiin näyttöön perustuvasta työhönvalmennuksesta ja aloitettiin paikallisten tavoitteiden pohdinta työllistymisen edistämiseksi. Lisäksi tapasimme kaikkien ryhmien yhteistapaamisessa Kotkassa, jossa jaoin paikallisia kuulumisia tuetun työn tiimoilta, verkostoidumme sekä kuulumme Helsingin kaupungin tuetun työllistymisen yksikön toiminnasta. Näyttäisi siltä, että mm. yhteistyö kunnan ja palveluntuottajien välillä olisi paikkakunnilla ottanut uutta tuulta purjeisiin.

Alueellisia kuulumisia

Kouvolan keskustassa avattiin lokakuussa kauppakeskus Valtariin Helmi Fresh -kahvila, johon palkattiin myös yksi kehitysvammaisen henkilö työsuhteeseen. Kahvilassa voi Kuusankosken Helmi - kahvilan tapaan harjoitella kahvilamaailmassa tarvittavia taitoja. Tarkoituksena olisi jatkossa etsiä yhteistyössä kaupungin työntekijän kanssa henkilöille heidän halukkuutensa mukaan työtehtäviä avoimilta työmarkkinoilta.

Kotkassa on syksyn aikana vahvistunut kolme uutta työsuhdetta. Siellä on huomattu, että myös avotyötoimintapaikkojen neuvottelemine työsuhteiseksi työksi on mahdollista. Myös Parik - säätiön työvalmentajilla on ollut hienoja ponnisteluja uusien työsuhdeten aikaansaamiseksi ja uusia asiakasprosesseja on vireillä.

Muita kuulumisia ja jatkosuunnitelmia

Vertaisryhmien toiminnan perusteella tiedottamista työsuhdeten palkkatyön mahdollisuuksista kehitysvammaisille henkilöille olisi hyvä lisätä. Tarvetta tuntuisi

olevan myös ryhmille, joissa henkilöt voisivat pohtia omaa mielekästä tekemistä ja työllistymisen mahdollisuuksia yhdessä muiden kanssa. KIT - projekti järjestääkin Kymenlaakson alueen työ- ja päivätoimintakeskusten ohjaajille, työvalmentajille ja muille kiinnostuneille koulutusta työllisyysaiheisen vertaisryhmän ohjaamisesta 26-27.8.2015. Ajatuksena olisi, että vastaavanlaista vertaisryhmätoimintaa voitaisiin alueella jatkaa myös projektin päättymisen jälkeen.

Syksyn aikana KIT - projekti teki yhteistyössä EASPD:n kanssa Kotkassa videon Kotkan kahvila Limeen työllistyneestä Salla Pennasesta (liite 2). Ensi vuonna projektissa olisi muiden toimintojen rinnalla tarkoitus panostaa myös työnantajien tietoisuuden lisäämiseen aiheesta sekä järjestää työvalmentajille mahdollisuuksia mm. valtakunnalliseen verkostoitumiseen. Lisäksi aloitetaan materiaalityösuunnittelu ja testaus yhdessä työvalmentajien kanssa.

Kuntoutussäätiö tulee tekemään yhteistyökumppaneille ensi vuoden aikana toimintaympäristön kartoituksen. Osana kartoitusta haastatellaan alueen toimijoita. Kartoituksesta saadaan kehittämisehdotuksia ja ideoita työhönvalmennuksen järjestämiselle jatkossa.

Liite 1 Helsingin sanomien lehtijuttu

<http://www.hs.fi/tyoelama/a1415332138305>

Liite 2 Linkit videoon

<http://www.kehitysvammaliitto.fi/suomeksi/kehittaminen/kehitysvammaiset-ihmiset-toihin/>

<https://www.youtube.com/watch?v=AdCgzrlGZDM>